ZONELE DE ÎNALTĂ TENSIUNE POLITICĂ. FAŢETE ALE SEPARATISMULUI

* În timp ce oile domnului aşteaptă să fie tunse, păstorul le veghează în automobile de producţie străină

* Pînă la urmă, ajungem la vechiul "adevăr": cine poate - oase roade, cine nu - mănîncă carne

* Sîrma ghimpată a separatismului este "înnobilată" cu colţii militarismului

* Poliţia Moldovei are uniforme dar nu are arme. Domnilor, cooperaţi-vă cu "garda" găgăuză

Într-un trecut apropiat ne-a parvenit o scrisoare ce pretindea la confesiunea unui muncitor de la uzina metalurgică din Rîbniţa (U.M.R.). Revolta autorului, după lectura scrisorii, putea fi lesne înţeleasă şi împărtăşită, dar... Dar ne-a pus în gardă o. înşirare prea detaliată a abuzurilor pe care le comite conducerea acestui mare bastion ale industriei transnistrene. Mai mult ca atît, sîntem nevoiţi să recunoaştem că am avut suspiciunea că această scrisoare nu este decît o ticluire ce ne-a fost pusă în mînă spre a ni se încerca naivitatea. Iar în consecinţă, lucru firesc, şi discreditarea ziarului pe malul stîng al Nistrului.

Am procedat la studierea cîtorva numere ale ziarului "Rîbniţkii metallurg" şi a variantei de limbă ucraineană a ziarului raional. În numărul din 14 ianuarie am şi găsit prima confirmare a abuzurilor descrise în amănunte de autor. Spre a nu repeta conţinutul scrisorii colective a muncitorilor către conducerea U.M.R. dăm curs primei scrisori adresate redacţiei.

Rîbniţa

STIMATE DOMNULE REDACTOR!

Mă adresez "Sfatului Ţării", fiind sigur că nici unul din ziarele transnistrene n-ar publica răvaşul meu. De fapt, rămîne să decideţi dumneavoastră.

Nu ştiu cum e în Basarabia, dar la noi, pe malul stîng al Nistrului, şi mai cu seamă în Rîbniţa, nu-i om care să nu fi auzit de Belitcenko, directorul uzinei metalurgice din localitate. Numele lui, era şi pe bună dreptate, se asociază cu statornicirea întreprinderii şi a ramurii. Treptat el a devenit şi liderul politic, părintele "democraţiei transnistrene, care ţine strîns în mîinile sale şi o serioasă cîrmă financiară. Planul era îndeplinit şi depăşit, ceea ce a înlesnit şi soluţionarea multor probleme sociale. Am învăţat a face negoţ contra valută forte, ceea ce promitea un tratament medical mai eficient, alimente variate, călătorii ş.a. S-a dovedit însă că directorul avea cu totul alte intenţii. Cu banii cîştigaţi prin munca noastră, deloc uşoară, directia a început a cumpăra automobile străine, televizoare, videoaparataj şi alte mărfuri de larg consum. Mă rog, e şi aceasta ceva, dar cine profită de bunurile procurate? Partea leului revine "suitei" directorului şi personalului tehnico-ingineresc. Cîte ceva se strecoară şi către muncitori. Dar multe bunuri dispar fără urmă, căci împărţeala o face însuşi "stăpînul", precum şi cîţiva dintre "servii" lui.

Repartizarea automobilelor de marcă străină s-a dovedit a fi mai anevoioasă (marfă ce nu se ascunde atît de uşor) şi conducerea s-a văzut nevoită a crea cel puţin iluzia dreptăţii. Bunăoară, directorul adjunct Medvedev spera la două autovehicule "Renault" - sie şi ginerelui, dar s-a pricopsit doar cu unul. În schimb, lui Medvedev nu i-au scăpat două televizoare şi două magnetoscoape, evident, de producţie japoneză: mîndria nu i-a permis să se mulţumească cu aparataj din fosta U.R.S.S. Nu-i rău deloc cînd ai din ce alege, dar spre regretul nostru, nu fiecare are asemenea posibilitate. Medvedev a reuşit ce-a reuşit prin de a cheltui circa 50 mii dolari. directorul uzinei prin fără a făcut

sine un "Renault", "Lada 09" şi un "Oka". Spre folosinţa personală, desigur. Iar pentru vizitele oficiale ale soţiei sale a fost procurat un "Volvo" (un ultim model), cu numai 30 mii de dolari. Nu-i pagubă dacă metalurgiştii şi ai casei lor umblă fără ciorapi, în schimb doamna Belitcenko nu se mai hurducă, ca pînă nu demult, într-o "Volgă" tricială.

Aceasta şi multe altele i-au fost vorbite directorului la adunarea colectivului secţiei. L-am întrebat şi unde-i ciocolata, pentru care am strîns cîte 50 de ruble ca să avem ce le pune copiilor sub brăduţ. În loc de ciocolată însă ni s-au făcut doar promisiuni de a clarifica, unde "a dispărut" vagonul cu dulciuri. L-am întrebat şi despre frigiderele "Minsk", şi despre televizoarele "Gorizont", şi despre cele 35 mii de cutii de sardele în ulei, dintre care numai 10 mii au ajuns la lucrătorii întreprinderii. Directorul dădea vina pe liderul sindical, pe care în curînd l-a dosit într-un loc mai căldut, aşa că nici nu prea aveai cui cere socoteală. Ne-am dus la Pavluşenko, şeful magazinului întreprinderii. Acela ne-a trimis la directorul comercial Stepovoi care a făcut cu ochiul spre Belitcenko. Însă după adunarea cu pricina Belitcenko n-a mai dat prin secţia noastră (nici chiar însoţit de pază). A nimeri în hiroul lui practic e imposibil. Uite aşa stau lucrurile la noi la Rîbniţa.

Dacă veţi publica răvaşul meu, se prea poate că şi restul muncitorilor vor începe să privească cu alţi ochi la traiul lor. Cineva, posibil, va găsi şi alte confirmări celor spuse, iar cineva poate că va dori să polemizeze.

Mie personal una mi-i clar: nu i se cade unui conducător să risipească fără socoteală bunurile, obţinute prin sudoarea noastră, cu atît mai mult cu cît acest conducător pretinde la rolul de figură politică pe malul stîng al Nistrului.

R.K.,
muncitor la uzină,
lucrez din ziua formării.

Face să acordăm atenţie acestui neîndemînatic, banal şi populist sfîrşit: "Nu i se cade unui conducător..." Asta e realitatea: modelul de socialism sau societate comunistă pe care îl simulează forţele separatiste din stînga Nistrului tot mai frecvent îşi dezgolesc organele în putrefacţie, prin aceasta avînd în vedere descompunerea morală a pretinselor călăuze spre o echitate socială şi politică a populaţiei din Transnistria. De altfel, conform aceleiaşi publicaţii, pentru toate "a plătit" V.N.Stepovoi, fost director-adjunct pentru probleme sociale care a fost eliberat de la întreprindere "în baza cererii depuse". Primul protest a şi fost semnat în ziarul din 25.01.92 de I.R.Burac, muncitor la uzină. Trebuie să recunoaştem că informaţia culeasă din ziarul de mic tiraj a uzinei (18.01.92, 25.01.92) într-un fel ne promite vaga speranţă că, într-un final, masele se vor deştepta şi vor privi cu ochi treji la cele ce se petrec din ambiţiile unor impostori care îşi duc zilele după principiul "cine poate - oase roade, cine nu - mănînca carne".

Tiraspol

La Tiraspol se lucrează vîrtos în vederea creării unor forţe armate regulate. Calificativul "formaţii paramilitare", chiar nefăcînd abstracţie de sentimentele noastre patriotice, nu mai exprimă faţa reală a lucrurilor: formaţiunile se transformă pe zi ce trece în armată. Astfel, pe lîngă cunoscutul batalion "Dnestr" în Transnistria activează Detaşamentul mixt teritorial (D.M.T.) care în unele documente mai figurează şi în îmbinarea "Detaşament teritorial de salvare". Se are în vedere că în sarcina acestui

nevoită a crea cel puțin iluzia dreptății. Bunăoară, directorul adjunct Medvedev spera la două autovehicule "Renault" - sie și ginerelui, dar s-a pricopsit doar cu unul. În schimb, lui Medvedev nu i-au scăpat două televizoare și două magnetoscoape, evident, de producție japoneză: mîndria nu i-a permis să se mulțumească cu aparataj din fosta U.R.S.S. Nu-i rău deloc cînd ai din ce alege, dar spre regretul nostru, nu fiecare are asemenea posibilitate. Medvedev a reușit ce-a reușit prin abilitatea de a cheltui circa 50 mii dolari, călătorind împreună cu directorul uzinei prin țări străine. Nimeni nici pînă azi nu știe ce s-a făcut cu acești bani. Vă asigur însă că se poate pricopsi cu ceva nu numai ginerele, dar și soacra.

Șostak este numele altui "uns al domnului", care nici nu știu ce post mai ocupă. La timpul său acest Șostak a fost prins cu "cărămida în sac", adică o sustrăgea de la uzină. Fiind un "valoros" specialist invitat, i s-a iertat patima căratului. Mai mult ca atît, a fost făcut director al viitoarei fabrici de cărămidă (pe lîngă uzina metalurgică). Iar drept încercare, Belitcenko îl ia pe Șostak cu sine în două delegații peste hotare, de unde ultimul nu aduce nici cărămidă, nici tehnologii pentru producerea ei, deschizîndu-i-se în schimb un credit nelimitat de încredere la "stăpîn". În baza acestui credit Belitcenko îl și numește deja director al fabricii de țiglă, ce-i drept, la fel de imaginară. Urmează alte două călătorii și Șostak e de-acum director al fabricii de încălțăminte... Dar Șostak e în serviciu, dichisit în haine "de firmă", nu duce lipsă nici de valută "pentru cheltuieli mărunte". Iată ce înseamnă să știi a te împărți cu aproapele tău și a păstra secretele.

Alți trei "opricinici" sînt directorul comercial Otroșcenko și locțiitorii săi Vilipp și Ceremnîh. Ultimii n-au dovedit să însușească bine noile funcții, dar se primblă deja cu automobile "Tavria". Belitcenko a fost întrebat cum și de unde au făcut rost de ele proaspeții "comercianți"? Păi, a răspuns dînsul, s-au deplasat la Zaporojie, la uzină, și le-au cumpărat "contra numerar". Doamne, atît de simplu, în timp ce noi, ca proștii, ani în șir stăm la rînd! Era cît pe ce să comandăm, bilete la avion spre Zaporojie, dar ne-am dat seama că tovarășul Belitcenko "uitase" să ne comunice cîte televizoare și frigidere, destinate muncitorilor întreprinderii noastre, fuseseră schimbate pe aceste două automobile. Îmi închipui că în alte secții lucrătorii "au refuzat" să procure aparate tehnice de uz casnic (nouă, spre exemplu, nu ni le-a propus nimeni), iar ca să nu ruginească, ele au fost cedate automobiliștilor amatori.

Fie, la urma urmei, automobilul nu-i un obiect de lux, ci o necesitate. Dar iată că Ceremnîh, pe care-l cunoașteți deja, este prins în timp ce propunea cuiva drept mită un videomagnetofon și 4000 de ruble. După lege, Ceremnîh și-ar fi luat pentru multă vreme rămas bun de la cei dragi, dar... minunea niponă minune rămîne. Chiar în prima zi de lucru la uzina noastră soției șefului secției locale de poliție, Fucidji, i se repartizează un televizor japonez. Astfel Ceremnîh iese basma curată și rămîne la întreprinderea dragă. Ce-i drept, scandalul cu televizorul încă n-a fost dat uitării, dar asta o repară vremea.

De ce însă aș vorbi numai despre "curteni"? Atunci rezultă că de sine tovarășul Belitcenko nu are grijă? Ei bine, dar parcă n-am învățat la școală că e frumos să te îngrijești mai întîi de oameni? De cei de folos, bineînțeles. Zis și făcut. Adjunctului său Lozovskii, care avea deja o "Volgă", îi făcu rost de un automobil "VAZ" (simțea el că în curînd prețurile aveau să erupă). Și numai apoi, ca un conducător modest, a găsit și pentru

Tiraspol

La Tiraspol se lucrează vîrtos în vederea creării unor forțe armate regulate. Calificativul "formații paramilitare", chiar nefăcînd abstracție de sentimentele noastre patriotice, nu mai exprimă fața reală a lucrurilor: formațiunile se transformă pe zi ce trece în armată. Astfel, pe lîngă cunoscutul batalion "Dnestr' în Transnistria activează Detașamentul mixt teritorial (D.M.T.) care în unele documente mai figurează și în îmbinarea "Detașament teritorial de salvare". Se are în vedere că în sarcina acestui detașament sînt puse acțiuni de lichidare a situațiilor extreme (calamități naturale). Sub acest pretext, conducerea pretinsei republici conlucrează strîns cu unitățile militare ale regiunii militare Odessa. Se procură tehnică de cea mai diversă destinație. În acest scop s-au făcut demersuri către comandanții unităților militare 64142, 4814, 13962, 35770.

În realitate, tehnica este procurată pentru înzestrarea formațiunilor militare pentru a le face apte de acțiuni de luptă, după modelul armatei sovietice.

V.Rîleakov, președintele comitetului apărării al așa-zisei republici nistrene, face un demers către inspectoratul auto al organelor de interne din Tiraspol în care cere să fie luate în evidență numerele de înmatriculare pentru - nici mai mult nici mai puțin! - 200 automobile destinate D.M.T.: de la 91-00 CO la 91-99 CO inclusiv (o sută) și de la 92-00 CO la 92-99 CO inclusiv. Matriculele numerice au fost executate în corespundere cu cerințele Ministerului Apărării al fostei U.R.S.S.

Luînd în calcul ultimele informații parvenite din Tiraspol, ne asumăm riscul să conchidem că separatismul intră în faza de delir politic care poate să erupă cu un scandal armat de proporții.

Comrat

La Comrat virusul separatismului și înarmării a contaminat din nou pe liderii găgăuzi. Încă în vara anului 1991 guvernul pseudorepublicii din sud a luat în dezbatere chestiunea formării gărzii naționale, crearea acesteia începînd practic în toamna aceluiași an.

Detașamentul "gărzii naționale" este subordonat șefului afacerilor interne al "republicii", I.G.Burgudji (fost lucrător de miliție, condamnat pentru huliganism față de un cetățean reținut; alungat din organele interne ale Republicii Moldova). Conform declarațiilor acestuia, el poate chema la arme circa 300 de oameni. Suportul factologic al acestei afirmații este că Burgudji stăpînește 400 de arme tip Kalașnikov (pistoale-mitraliere, mitraliere), grenade F-1.

Detașamentele de viitori gardiști au un efectiv variabil. Membrii lor sînt eliberați de la munca de bază, dar sînt salariați la locurile vechi conform paragrafului "drughinari populari". Deocamdată garda găgăuză nu are uniformă, dislocare și plan concret de activitate.

P.S. Redacția politică, aduce mulțumiri tuturor cetățenilor transnistreni și de la sud care și-au dat concursul la dobîndirea și furnizarea informației către "Sfatul Țării".